

KELL EGY CSAPAT! II.

MITŐL SIKERES EGY
CSAPAT MŰKÖDÉSE?
„ÚJRA ITT VAN, ÚJRA ITT
VAN, ÚJRA ITT VAN A
NAGY CSAPAT...”

A modul szerzői: Borbélyné Nagy Éva
Nagy Ilona

SZOCIÁLIS, ÉLETVITELI
ÉS KÖRNYEZETI KOMPETENCIÁK

7. ÉVFOLYAM

MODULVÁZLAT

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja / fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök/mellékletek	
				Diák	Pedagógus
I. RÁHANGOLÁS, A FELDOLGOZÁS ELŐKÉSZÍTÉSE					
I/1 Kell egy csapat!					
	Csoportalakítás, feladatok kiosztása/választása Zenehallgatás 5 perc			D1 („Újra itt van, újra itt van, újra itt van a nagy csapat...” – dalszöveg)	P1 (A feladat leírása)
	A kiscsoportoknak össze kell gyűjteniük egy sikeresen működő csapatmunka minden elemét, feltételét. A csapatok: színház, zenekar, kosárlabdacsapat, hegyimentő-csapat. Ha négynél több csoport van, akkor bizonyos helyzeteket több csoport is feldolgoz. A tanár szempontokat ad a gyűjtéshez, csoportonként egy táblázatot, a csoportoknak ezt kell közösen kitölteniük, majd plakátformában is megjeleníteniük. 25 perc	Összefüggések látása Információkezelés Több szempontú megközelítés Mérlegelés Személyes és közös felelősség felismerése Együttműködés	Csoportmunka – ötletroham, megbeszélés	D2 (Helyzetek) D3 (Táblázat) Szerepkártyák: időfigyelő, jegyző, szóvivő, témafelelős Csomagolópapír, toll, filctoll	
	A csoportmunkák eredményének bemutatása. 15 perc	Kommunikációs, előadói készség	Frontális osztálymunka – csoportszóforgó	Plakát	

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja / fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök/mellékletek	
				Diák	Pedagógus
	Közös értékelő megbeszélés 30 perc	Kommunikáció Aktív figyelem Nyitottság Összefüggések meglátása	Frontális osztálymunka – megbeszélés,		
II. ÚJ TARTALOM FELDOLGOZÁSA					
II/1 A mi csapatunk					
	Ötletgyűjtés: mire szervezzünk csapatot? A tanulók feladatot/csapatot választanak. Azok kerülnek egy csapatba, akik szívesen vennének részt ugyanabban a tevékenységben. 10 perc		Frontális osztálymunka – ötletbörze Csoportalakítás	D4 (Segítő kérdések)	P2 (Ötletek, feladatszerzés)
	A kiscsoportok felkészülnek: egy teljes tervet készítenek a vállalt közös tevékenységre. A tanár ehhez kérdéseket, szempontokat ad a csoportoknak. 40 perc	Együttműködés Tolerancia Mérlegelés Szervezőkészség Kommunikáció Kreativitás Kritikus gondolkodás Döntéshozatal	Csoportmunka – párbeszédkör	D5 (A párbeszédkör hét alapelve) – csoportonként egy példány Csomagolópapír, filctollak, kartonpapír, festék, ragasztó, olló	P3 (Párbeszédkör leírása) Tábla, kréta vagy táblafilc
3	Beszámoló, prezentáció – a csoportok szóvivőt választanak, és ismertetik a terveiket. 15 perc	Kommunikáció Aktív figyelem Összefüggések meglátása	Frontális osztálymunka – csoportszóforgó	Plakát	

TANÁRI SEGÉDLETEK

P1 – A feladat leírása

A modul feldolgozása során a tanulóknak elemezni kell azokat a körülményeket, folyamatokat, emberi, fizikai, és szervezeti körülményeket, amelyek meghatározzák, hogy egy csapatban végzett tevékenység milyen végeredménnyel jár? Melyek azok, amelyek sikert hoznak az együttműködő partnereknek, munkatársaknak? Melyek azok a buktatók, amelyekkel számolni lehet egy közös munka során? Milyen emberi tulajdonságok szükségesek a csapatmunkához? Ezek a tulajdonságok velünk születnek, vagy fejleszthetők?

A gyakorlat célja, annak tudatosítása, hogy vannak olyan helyzetek, tevékenységek, amelyek csak csapatmunkában végezhetők. Ezek közös erőfeszítéssel járnak mindazoknak, akik részt vesznek benne. Ők sok olyan örömforrásból meríthetnek, olyan élményekben lehet részük, amely nem adatik meg annak, aki kimarad a közös cselekvésből

A kicsoportok feladatai:

Színház

Gondolkodjatok azon, hogy mi tesz sikeressé egy színházi előadást?

Kik azok, akik megvalósítják egy darab színpadra állítását?

Milyen feltételek szükségesek ahhoz, hogy minden működjön?

Melyek azok a keretek, elemek, feltételek, amelyek minden egyes előadás esetében szükségesek?

Milyen intézkedések, szabályok, normák segítik a csapatban együttműködőket?

Hogyan hangolják össze a sok ember tevékenységét?

Készítsetek egy áttekintő táblázatot mindarról, ami véleményetek szerint egy sikeres színházi előadás feltétele!

Zenekar

Gondolkodjatok azon, hogy mi tesz sikeressé egy zenekari hangversenyt?

Kik azok, akik megvalósítják egy hangverseny megrendezését, előadását?

Milyen feltételek szükségesek ahhoz, hogy minden működjön?

Melyek azok a keretek, elemek, feltételek, amelyek minden egyes előadás esetében szükségesek?

Milyen intézkedések, szabályok, normák segítik a csapatban együttműködőket?

Hogyan hangolják össze a sok ember tevékenységét?

Készítsetek egy áttekintő táblázatot mindarról, ami véleményetek szerint egy sikeres hangverseny feltétele!

Kosárlabda-csapat

Gondolkodjatok azon, hogy mi tesz sikeressé egy kosárlabda-mérkőzést?

Kik azok, akik megvalósítják egy kosárlabda mérkőzés megrendezését?

Milyen feltételek szükségesek ahhoz, hogy minden működjön?

Melyek azok a keretek, elemek, feltételek, amelyek minden egyes mérkőzés esetében szükségesek?

Milyen intézkedések, szabályok, normák segítik a csapatban együttműködőket?

Hogyan hangolják össze a sok ember tevékenységét?

Készítsetek egy áttekintő táblázatot mindarról, ami véleményetek szerint egy sikeres mérkőzés feltétele!

Hegyimentő-csapat

Gondolkodjatok azon, hogy mi tesz sikeressé egy hegyimentő-csapatot?

Kik azok, akik részt vesznek egy hegyimentő-csapat munkájában közvetve és közvetlenül?

Milyen feltételek szükségesek ahhoz, hogy minden működjön?

Melyek azok a keretek, elemek, feltételek amelyek minden egyes mentés esetében szükségesek?

Milyen intézkedések, szabályok, normák segítik a csapatban együttműködőket?

Hogyan hangolják össze a sok ember tevékenységét?

Készítsetek egy áttekintő táblázatot mindarról, ami véleményetek szerint egy sikeres hegyimentés feltétele!

P2 – Ötletek, feladatszervezés

A csoportok adott feladatok között választanak, vagy ők javasolnak olyant, amelyben szívesen maguk is részt vennének.

Például: saját klub, osztálykirándulás, úszóverseny, éjszakai asztalitenisz, táblajátékkör, honlapkészítés stb.

A kiscsoportok alakulhatnak érdeklődés alapján, de maradhatnak az előzőekben már megszervezett csoportok is.

A kiscsoportok az alábbi szempontokat kapják:

A feladat: egy sikeres csapat összeállítása, és megszervezése adott tevékenységre. Jó, ha olyant választotok, amelynek munkájában valóban szívesen részt is vennétek.

Kezdjétek meg a tervezőmunkát!

Mi a célja a csapatnak?

Milyen feladatok állnak előttetek?

Kinek milyen adottságai vannak, mivel tud hozzájárulni a sikerhez?

Mitől működik jól majd a csapatotok?

Mivel különböztetitek meg magatokat a többiektől? Szükségesek-e formások, szimbólumok?

Milyen feltételeket kell biztosítani, hogy megvalósuljon a terv, és sikeres legyen?

Milyen erőforrásokra van szükségetek: emberi, anyagi, technikai?

Hogyan lehet a csapattagok elköteleződését biztosítani?

Mivel motiváljátok a csapattagokat az aktív részvételre?

Hogyan léptek majd a tervvel, javaslattal az osztály nyilvánossága elé?

Hogyan csináltok kedvet a többieknek ahhoz, hogy részt vegyenek az általatok eltervezett programban?

Gondoljatok az előző elemzések során tanultakra!

Az elkészített tervet mutassátok be, ismertessétek az osztállyal. Térjete ki arra, hogyan építettétek fel a csapatot, hogyan osztottátok meg a feladatokat. Külön emeljétek ki, hogy melyek azok az elemek, amelyek fontosak voltak a számotokra ahhoz, hogy valóban csapatként dolgozzatok együtt.

P3 – Párbeszédkör leírása

A párbeszédre épített kommunikációs technika alkalmazása fejleszt, erősíti a demokratikus közülethez szükséges készségeket. A párbeszéd résztvevői azonos jogokkal és felhatalmazással vesznek részt a gondolatok, vélemények közös feldolgozásában. A beszélgetés folyamatát szabályok segítik mederben tartani. A beszélgetés a világ dolgairól, nagy életkérdésekről, vagy mindenkit izgató konkrét témákról folyik. Ez a technika, módszer nem a véleménykülönbségek közötti szakadékok növelésére épül, hanem segíti a sokszínű, különböző nézetek elképzelések megismerését, az eltérő vélemények okainak megértését, a közös érdekek feltárását, megfogalmazását.

A résztvevőknek nem célja egymás meggyőzése, de szándékukban áll a közös bölcsesség, tudás megosztása. Megtartva saját véleményét, de tiszteletben tartva a másikat, együtt munkálkodni egy probléma megoldásán, hiszen az minden résztvevő számára fontos.

A témákat az adott lakóhely, közösség aktuális problémáihoz, a diákokat, az embereket foglalkoztató kérdésekhez lehet igazítani.

A párbeszédtechnika nem jobb, mint a vita, és a kettő nem helyettesíthető egymással. Kiegészítik egymást, és fejlesztik, javítják kommunikációs kultúránkat.

A párbeszéd folyamatát facilitálni/moderálni kell. A beszélgetés moderátora (aki lehet a tanár, de lehet egy diák is) felhívja a figyelmet az alapszabályokra, amelyeket ki lehet egészíteni, illetve a csoporttal közösen kialakítani.

Optimális csoportlétszám: 6 – maximum 20 fő. Magasabb létszám esetén bontsuk a csoportot, tanuló is elsajátíthatja a moderátori szerepet.

A térbeli elhelyezkedés is fontos. A kör, olyan formátum, amelyben jól látják egymást az emberek, nincsenek fontos vagy fontosabb helyek, az „ülésrend” is az egyenrangúságot sugallja. Tehát ülünk körbe a székeken, padokon vagy a földön!

A párbeszédkör hét alapelve:

Egyenlőség és demokrácia

Együttműködés és barátság

Szabadság és célszerűség

Folyamatosság és tervszerűség

Aktív részvétel

Nyomtatott anyag

Változás és tevékenység

(ezt megkapják a diákok is, csoportonként egy-egy példányt)

ALAPSZABÁLYOK (ezt is megkapják a csoportok):

ARRA TÖREKSZÜNK, HOGY MEGÉRTSÜK A PROBLÉMÁT

ÉRTŐ FIGYELEMMEL HALLGATJUK A TÖBBIEKET

TÖREKSZÜNK MÁS VÉLEMÉNYEK MEGÉRTÉSÉRE – KÖLCSÖNÖS TISZTELETTEL VISELTETÜNK EGYMÁS IRÁNT

IGYEKSZÜNK A TÉMÁNÁL MARADNI

TÖREKSZÜNK AZ ŐSZINTESÉGRE, RÖVIDSÉGRE

HAGYUNK MINDENKIT SZÓHOZ JUTNI

EGYMÁSHOZ BESZÉLÜNK

IGÉNYEINKET, SZÜKSÉGLETEINKET KÖZÖLJÜK A MODERÁTORRAL (A BESZÉLGETÉS SEGÍTŐJÉVEL)
HA NEM ÉRTÜNK VALAMIT, KÉRDEZÜNK

ÉRTÉKELJÜK SAJÁT TUDÁSUNKAT, GONDOLATAINKAT

NEM BAJ, HA BARÁTSÁGOS NÉZETELTÉRÉS TÁMAD

A HUMOR FONTOS!

FIGYELÜNK A TESTBESZÉDRE IS!

P4 – Beszélgetést segítő kérdések

Melyek azok az elemek, amelyek sikeressé teszik azt a csapatot, amelyet elemeztetek?

Találtak-e közös elemeket a többféle csapatmunka között? Melyek ezek?

Hogyan érik el ezek a „csapatok”, hogy sok ember figyelmét lekössék?

A kiváló emberi, művészi teljesítményen kívül milyen feltételei vannak a sikernek?

Mi történik akkor, amikor botrányba fullad egy focimeccs, vagy egy színházi előadás?

Mik lehetnek az okai? Szervezési, felkészültségi vagy erkölcsi?

Mit gondoltok bizonyos korszakokban van eltérés a siker kritériumai között?

Volt-e saját élményetek, osztoztatok-e egy csapat tagjaként a sikerben?

Milyen érzés volt? Mitől volt sikeres az a csapat?

Ti mivel járultatok hozzá személyesen a sikerhez?

A résztvevők válaszai csak saját személyes véleményükre, gondolataikra, tapasztalataikra, dilemmáikra vonatkoznak. Ne engedjük, hogy újságcikkekre, rádió vagy tv hírekre hivatkozzanak, mások véleményét, történetét mesélgék el. A személyesség segíti a bizalom kiépülését, a mások tiszteletét, az empátiát fejleszti.